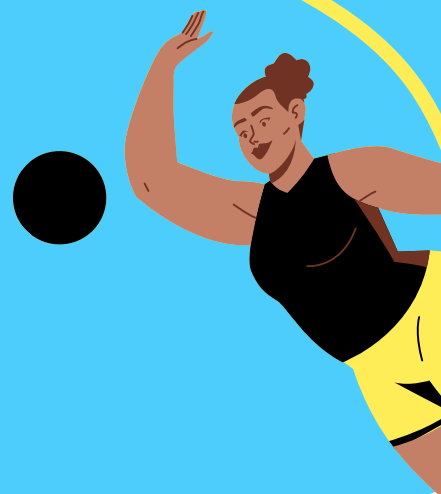

Žmogaus teisių ugdymo per sportą vadovas

Galutinis „Atgal prie pagrindų: žmogaus teisių ugdymas per sportą“ programos rezultatas

Co-funded by
the European Union

Įvadas

ENGSO Youth, jaunimo vadovaujama Europos lygmens organizacija, jungianti sportą ir jaunimą, turėjo privilegiją surengti vienerių metų programą „Atgal į pagrindus: žmogaus teisės ir sportas“, kurią rėmė Europos taryba per Europos jaunimo fondą.

Pagrindinė programos idėja buvo remti jaunimo ir sporto organizacijas, taip pat sporto ir jaunimo darbuotojus, ugdančius kompetencijas, kad būtų skatinamas žmogaus teisių ir žmogaus teisių ugdymas per sportą jų kasdienybėje.

Daugiau nei 100 jaunų lyderių dirbančių jaunimo sporto sektoriuje arba su juo iš daugiau nei 30 šalių, jie buvo supažindinti su teoriniu kontekstu, susijusiu su sporto indėliu propaguojant, užtikrinant ir atstovaujant Žmogaus teises. Įkvėpti diskusijų, mainų ir savo pačių patirčių, ENGSO Youth vadovaujamų Žmogaus teisių švietimo seminarų ciklo dalyviai sukūrė priemonių rinkinį, kurį rasite kituose puslapiuose. Smagūs, bet prasmingi neformalaus ugdymo fiziniai užsiėmimai ir pratimai, kurių bendras tikslas – pabrėžti sporto, kaip žmogaus teisių propagavimo priemonės, galią.

Žmogaus teisių supratimas

Žmogaus teisės yra pagrindinės teisės ir laisvės, į kurias kiekvienas žmogus turi vienodą teisę. Už žmogaus teisių apsaugą pirmiausia atsako valstybė. Tačiau kiti veikėjai taip pat gali turėti įtakos žmogaus teisėms. Sporte žmogaus teisės taip pat turi didelę reikšmę. Esminis, teigiamas socialinis sporto indėlis yra neabejotinas: žaidimo džiaugsmas, įvairovė, tolerancija ir pagarba – tai vertybės, kurias aktyviai priima ir nuolat propaguoja organizacijos, kurios taip pat yra labai svarbios žmogaus teisių srityje. Tačiau pavieniais atvejais suinteresuotosios šalys taip pat gali turėti neigiamos įtakos žmonių teisėms. Tai gali būti, pavyzdžiui, vaikų gerovės klausimų atvejai, kai klubų globojami vaikai ir jaunimas, pavojus stadiono lankytojų saugumui dėl konstrukcijos defektų, žaidėjų apsauga nuo diskriminacinio priešiško ar net privatumo pažeidimo, jei sporto klubai netinkamai naudoja ir saugo asmens duomenis. Klubai taip pat susiduria su vis sudėtingesniais tarptautiniais verslo santykiais ir susiduria su naujomis su žmogaus teisėmis susijusiomis problemomis, pavyzdžiui, prastos sąlygos įrangos tiekėjų ar licencijų turėtojų gamybos vietose ir tiekimo grandinėse.

Pagrindinė sporto ir žmogaus teisių koncepcija yra giliai integruota į JT darnaus vystymosi tikslus (DVT). Šiuo atžvilgiu, JT DVT fondas pristatė priemonių rinkinį, kaip sportas gali prisidėti prie DVT įgyvendinimo. Pažymėtina, kad apie 90 % DVT yra kažkaip susiję su žmogaus teisėmis.

Trys pavyzdžiai, kaip sportas gali turėti teigiamos įtakos įvairioms DVT sritims:

- Sporto vaidmuo skatinant lyčių lygybę yra labai svarbus. Sportas padeda merginoms ir moterims ugdyti savigarbą ir ugdyti įgūdžius, reikalingus norint tapti lygiaverčiomis dalyvėmis ir lyderėmis įvairiose bendruomenėse. Sportas taip pat gali skatinti jaunų sportininkų kūno suvokimą, daug programų didina informuotumą apie seksualinę sveikatą per sporto iniciatyvas.
- Tikra dvasia, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje, sporto galia dėl socialinio įtraukimo, puikiai atsispindi gebėjime ugdyti žinias apie žmonių su negalia socialinį įtraukimą..
- Sportas turi stiprią subūrimo galią ir didina DVT matomumą, supratimą ir pasiekimą visame pasaulyje. Priemonių rinkinyje aptariama, kaip sportą galima integruoti į pagrindinius DVT ir jų užduotis. (DVT fondas, 2019).

Žmogaus teisių politikos kūrimas didžiosiose sporto organizacijose

Didžiausias valdymo organas sporto sferoje, FIFA, nuo 2017 m., kai buvo sukurta žmogaus teisių politika, parengė tris žmogaus teisių ataskaitas. FIFA pertvarka prasidėjo 2016 m. balandžio mėn. su Ruggie ataskaita: profesoriaus Ruggie ir naujosios FIFA Patariančiosios Tarybos siekis buvo priimti žmogaus teisių politiką, įtvirtinti pagarbą žmogaus teisėms, nustatyti ir įvertinti riziką žmogaus teisėms, spręsti žmogaus teisių riziką, stebėti įgyvendinimą ir pranešti apie tai, taip pat suteikti galimybę naudotis gynimo priemonėmis. Šiuos principus, pagrįstus JT pagrindiniais sporto ir žmogaus teisių principais, kuriuos 2017 m. gegužės mėn. FIFA taryba patvirtino kaip politikos dokumentą – pirmąjį tarptautinės sporto federacijos dokumentą. Žmogaus teisių patariančiojoje taryboje buvo aštuoni nariai, turintys gerą reputaciją žmogaus teisių apsaugos srityje. Kita vertus, šios institucijos įkūrimas sutapo su FIFA valdymo ir korupcijos krize po skandalo dėl buvusio prezidento. Viena iš žmogaus teisių politikos taikymo sričių, be abejo, yra nuolatinis žmogaus teisių rizikos valdymas, susijęs su pagrindiniais FIFA renginiais, šiuo metu daugiausia dėmesio skiriant 2022 m. FIFA pasaulio čempionatui Katarė.

2017 m. UEFA pristatė apklausą tarp savo federacijų, kurios rezultatas – žmogaus teisių ataskaita, kurioje pateikta pirmoji tyrimų analizė, tirianti, kaip UEFA asociacijų nariai suvokia, skatina ir saugo žmogaus teises. Kalbant apie žmogaus teisių valdymą, rezultatai parodė, kad nepaprastai daug asociacijų narių ne tik formaliai įsipareigoja laikytis žmogaus teisių Asociacijos įstatų arba elgesio kodekso punktas), bet ir atsižvelgia į žmogaus teises, kai turi verslo santykių su trečiosiomis šalimis (tiekimu grandinėmis, tiekėjais, kitais partneriais ar vyriausybėmis), renkantis rėmėjus ir sprendžiant, kur surengti turnyrą.

Tarptautinis Olimpinis Komitetas (TOK,) neseniai patvirtino ambicingą strateginę Žmogaus Teisių programą, siekdamas iš esmės formuoti TOK darbo praktiką, Olimpinių žaidynių ir Olimpinio judėjimo darbo praktiką, užtikrinant, kad žmogaus teisės būtų gerbiamos jų kompetencijos ribose. Organizacija jau įtraukė žmogaus teisių elementus į priimančiojo miesto sutartį, teikdama pasiūlymus dėl pagrindinių sporto renginių, kurie pirmiausia bus taikomi 2024 m. Paryžiaus žaidynėms.

Atsižvelgiant į įsipareigojimus, priimtus įgyvendinant programą „Transformacija 2022“, Sandraugos Žaidynių Federacija (SŽF) pradėjo integruoti žmogaus teises į Sandraugos žaidynių siūlymus, planavimą, rengimą ir pristatymą. 2016 m. kovo mėn. SŽF kartu su UNICEF ir kitais partneriais pradėjo iniciatyvą, kuria siekiama parengti žmogaus teisių deramo patikrinimo gaires ir techninę paramą priimančioms miestams, kitoms keturioms Sandraugos žaidynėms ir Sandraugos Jaunimo žaidynėms.

Ir tai tik keli pavyzdžiai iš sporto gigantų, kurie bando sukurti žmogaus teisių ir sporto sankirtos svarbos sceną.

- SPORTO IR ŽMOGAUS TEISIŲ CENTRAS

2018 m. birželio mėn. įkurtas Sporto ir Žmogaus Teisių Centras yra ilgamečio organizacijų darbo, kurioms dabar atstovaujama Patariamąjoje taryboje, ir trejus metus trukusių kolektyvinių veiksmų, dėl kurių buvo įkurtas centras (Mega Sporto renginių platforma už Žmogaus Teises [MSR platforma]).

MSR platforma, kurią 2015 m. lapkričio mėn. pirmą kartą sušaukė Žmogaus teisių ir verslo institutas (ŽTVI), per ateinančius dvejus su puse metų parodė kolektyvinių veiksmų vertę, atlikdama įvairią konkrečių veiksmų veiklą, įskaitant tyrimų atlikimą, priemonių pristatymą ir suinteresuotųjų šalių sukvietimą. vietiniuose ir pasauliniuose forumuose dalintis žiniomis, įvertinti pažangą ir nustatyti iššūkius.

Įsipareigojimą įsteigti MSR platformos centrą, valdymo komitetas įsipareigojo bendrame pareiškime, paskelbtame 2017 m. lapkritį, antrojo sporto forumo Ženevoje proga. (Sporto ir Žmogaus Teisių centras, 2022 m.).

- SPORTO IR TEISIŲ ALJANSAS (STA)

STA yra pirmaujančių NVO, sporto organizacijų ir profesinių sąjungų koalicija. Ji buvo įkurta 2015 m. pradžioje, siekiant atidžiai išnagrinėti sprendimų priėmimo procesą dėl tarptautinių sporto ir didžiųjų renginių, taip pat įdiegti priemones, užtikrinančias, kad šie renginiai visada būtų organizuojami taip, kad būtų gerbiama žmogaus teisė (įskaitant darbo teises), būtų gerbiama aplinkos ir antikorupcijos reikalavimus visuose proceso etapuose. STA apima Tarptautinių Amnestijų, Europos Futbolo rėmėjų, Žmogaus teisių priežiūros, Tarptautinę profesinių sąjungų konfederaciją ir Tarptautinio skaidrumo Vokietijoje organizacijas.

Sporto ir Teisių Aliansas parengė minimalius žmogaus teisių, darbo standartų, kovos su korupcija ir suinteresuotųjų šalių dalyvavimo olimpinėse žaidynėse ir olimpiniam judėjimui reikalavimus (Sporto ir teisių aljansas: apie STA, 2022).

Žmogaus teisių švietimas sporte ir per sportą

JT Žmogaus teisių taryba nuolat pripažįsta sporto ir ypač didelių sporto renginių potencialą ugdyti pasaulio jaunimą ir skatinti jų įtraukimą per sportą be jokios diskriminacijos ir laikantis olimpinės dvasios, kuriai reikalingas žmogaus supratimas, tolerancija, sąžiningas žaidimas ir solidarumas (Žmogaus teisių taryba: lyderystė, ryžtas ir bendradarbiavimas, 2018 m.).

- NIEKO APIE MUS BE MŪSŲ

Šūkis „nieko apie mus be mūsų“ taip pat gali būti naudojamas darbo su jaunimu srityje, norint perteikti idėją, kad jokia politika neturėtų būti priimta jokio atstovo be visapusiško ir tiesioginio tos politikos veikiamos grupės narių dalyvavimo. ŽTE remiasi mokymosi procesu ir aktyviu dalyvių dalyvavimu.

Europos Taryba (ET) išskiria tris supratimo ir integruotumo ramsčius:

- 1) Mokymąsi apie žmogaus teises, žinios apie žmogaus teises, kas jos yra ir kaip jos saugomos arba ginamos;
- 2) Mokymasis per žmogaus teises, pripažįstant, kad žmogaus teisių mokymosi organizavimo ir perteikimo kontekstas ir būdas turi atitikti žmogaus teisių vertybes (pvz. dalyvavimas, minties ir saviraiškos laisvė ir kt.), ir kad žmogaus teisių ugdyme mokymosi procesas yra toks pat svarbus kaip mokymosi turinys;
- 3) Mokymasis už žmogaus teises, ugdant besimokančiųjų įgūdžius, nuostatas ir vertybes, kad jie galėtų taikyti žmogaus teisių vertybes savo gyvenime vieni arba kartu su kitais, imtis veiksmų propaguojant ir ginant žmogaus teises. (Europos Taryba: Pristatome švietimą žmogaus teisių klausimais, 2022 m.)

Tai reiškia, kad ŽTE taip pat tiesiogiai veikia žmogaus teises. ET naudoja žaismingus metodus ir veiklą savo dviejuose pagrindiniuose leidiniuose apie jaunimui skirtą Žmogaus teisių apsaugą: Compass ir Compasito. „Compass“ skirtas jaunimui nuo 18 iki 35 metų, o „Compasito“ daugiausia dėmesio skiria idėjoms, įkvėpimui ir praktinei pagalbai tyrinėjant žmogaus teises kartu su vaikais. Nors dviejuose vertinguose ET vadovuose tik šiek tiek dėmesio skiriama sportui (pvz., Kompasas: tik minutė, p. 201 ir Ant kopėčių, p. 238), šis įrankių rinkinys ir jo pavyzdinė veikla pabrėžia sporto vaidmenį žmogaus gyvenime, žmogaus teisių ugdymo sporte ir per sportą.

Žaidimo pavadinimas "1,2, droit"

TIKSLAI

1. Didinti sąmoningumą apie žmogaus teises.
2. Skatinti fizinį aktyvumą.
3. Gerai praleisti laiką ir mėgautis žaismingu ir konkurencingu žaidimu!

TRUKMĖ

30 minučių

KOMANDŲ DYDIS

Viename žaidime dalyvauja žmonės.

Pastaba: Jei yra daugiau koordinuojančių žmonių, galima sudaryti ir daugiau grupių

PASIRENGIMAS

Nupieškite žaidimo "klasės" langelius ant žemės.

INSTRUKCIJOS

Žaidėjas meta nedidelį daiktą, vadinkime "akmenuką", į sunumeruotus langelius išdėstytus ant žemės, tada šokinėja ant laisvų langelių ir paima akmenuką.

Žaidimo koordinatorius užduoda klausimą užduotį atliekančiam žaidėjui apie Žmogaus teises. Jei neatsako į klausimą, gaunami 2 pasirinkimai:

1. Renkasi iššūkį: aktyvi užduotis (pvz.: padaryti 5 atsispaudimus)

1. Pasirenkamas šansas: priklausys nuo žaidėjo sėkmės

Jei sėkmingai įvykdai iššūkį/šansą – negrįžtate atgal, liekate ten, kur esate.

Norėdamas nugalėti, žaidėjas turi įveikti visus žingsnelius nuo 1 iki 10.

MATERIALS

Chalk, rock or small colored bag

VARIACIJOS

Klausimų sunkumas priklauso nuo žaidžiančiųjų amžiaus ir žinių apie žmogaus teises.

- Kai yra daugiau žaidėjų:

- Padalinkite žaidėjus į dvi grupes: vienas žaidėjas atlieka judesius žaidimo lentoje, kiti atsakinėja į klausimus. (Galima nustatyti laiko limitą, taip žaidimas įgaus konkurencingumo – jei vienas žaidėjas atsako į klausimą neteisingai ir neįveikia iššūkio/šanso, jo vietą pakeičia kitas žaidėjas, naudojant šią strategiją daugiau žmonių galės pasimėgauti žaidimu.)
- Nupieškite 4 žaidimų lentas, kad visi žaidėjai galėtų kovoti vienas prieš kitą, visi žaidėjai turi turėti po vieną koordinatorių, kuris užduos jam klausimus.

- Jei norite labiau fiziškai įtraukti žaidėjus:

- Sugalvokite ir užrašykite po vieną aktyvią užduotį ant kiekvieno laiptelio/langelio žaidimų aikštelėje „Klasės“. Pavyzdžiui: stovėk ant vienos kojos, daryk pritupimus, nenustok ploti ir t.t.

- Pritaikymas žaidėjams su fizine negalia:

- Suformuokite komandas po 2 žaidėjus – vienas iš jų šokinėja žaidimų aikštelėje, o kitas juda su pirmuoju iki reikiamo keturkampio žaidėjai kartu atsako į pateiktą klausimą.
- Žaiskite su kauliuku (vietoje šokinėjimo),

visų kitų taisyklių laikykitės (pritaikykite fizines „iššūkio“ užduotis, jei pralaimėjusėjimą jie pasirinktų kortelę „iššūkis“).

- Kalbų įveikimo barjeras:

- Turėkite instrukcijas ir klausimus įrašytus į laikmeną įvairiomis kalbomis (turint klausimus su atsakymų variantais, kad koordinatorius žinotų, ar atsakyta teisingai)

- Regos negalią turintiems žaidėjams

- Playing with a dice on a board instead of the outlined hopscotch. The person is then placed on the same number on the hopscotch and answers the question.
- Suformuokite komandas po 2 žaidėjus – vienas iš jų šokinėja žaidimų aikštelėje, o kitas juda su pirmuoju iki reikiamo keturkampio žaidėjai kartu atsako į pateiktą klausimą.
- Žaidimą pakeiskite taip, kad būtų metamas kauliukas ant lentos, o ne ant „klasių“ žaidimo aikštelės. Kai žaidėjas išmeta kauliuką ir yra žinomas numeris ant kurio žaidėjas turi atsistoti, jis yra nuvedamas iki tos vietos žaidimu aikštelėje „Klasės“ ir atsako į pateiktą klausimą.

- Daugiau žinių turintiems žaidėjams:

- Užduokite sunkesnius klausimus.

- KLAUSIMAI LENGVI:

1. Išvardink tris pagrindines žmogaus teises?

Teisė balsuoti, Teisė į privatumą, Žodžio laisvė, laisvė prieš kankinimus ar kita.

2. Kiek straipsnių yra Visuotinėje Žmogaus teisių deklaracijoje?

30.

3. Kada buvo pasirašyta ši deklaracija?

1948 metais. Visuotinė žmogaus teisių deklaracija yra plačiausiai išverstas dokumentas. Ją išvertė net į 370 kalbų įskaitant ir Lietuvių.

4. Kam skirtos žmogaus teisės?

Visiems.

5. Kaip vadinasi dokumentas, kuris suteikia visiems žmonėms jų teises?

Atsakymas: Visuotinė žmogaus teisių deklaracija.

6. Ar tikėjimo, religijos pasirinkimas yra žmogaus teisė?

TAIP. 10 straipsnis: Minties, sąžinės ir religijos laisvė.

7. Išvardinkite 3 žmogaus teisių Aktyvistus/ autoritetus?

Visi atsakymai yra teisingi.

8. Kuri žmogaus teisė tau yra svarbiausia?

visi atsakymai yra teisingi.

9. Kokios kitos teisės, tavo, nuomone turėtų būti įtrauktos į visuotinę žmogaus teisių deklaraciją?

visi atsakymai yra teisingi.

10. Pabaik sakinį: Mes negalime visi pasiekti aukštumų, jei..... "

Visi atsakymai yra teisingi

- SUNKESNI KLAUSIMAI

11. Ar švarios aplinkos teisė yra viena iš 30 teisių visuotinėje deklaracijoje?

Ne, bet 2021 spalio 8 Jungtinių tautų žmogaus teisių taryba priėmė nutarimą, kuriame pripažįstama, kad teisė į švarią, sveiką ir tvarią aplinką yra žmogaus teisė.

12. Kokia yra labiausiai ratifikuota konvencija pasaulyje?

Vaiko teisių konvencija (1989 m., Jungtinių Tautų valstybės narės).

13. Kokį leidimą pasirašė visos šalys?

Jungtinių Tautų chartija yra Jungtinių Tautų steigiamasis dokumentas. Jis buvo pasirašytas 1945 m. birželio 26 d. San Franciske, pasibaigus Jungtinių Tautų konferencijai dėl tarptautinės organizacijos, ir įsigaliojo 1945 m. spalio 24 d.

14. Įvardykite vieną valstybę, kuri neratifikavo vaiko teisių apsaugos konvencijos.

Vienintelės šalys, kurios neratifikavo sutarties, yra Somalis, Pietų Sudanas ir JAV.

15. Kiek JT valstybių narių yra šiandien?

JT valstybių narių skaičius yra 193

16. Kokia šalis paskutinė įstojo į JT?

Naujausia valstybė, kuri prisijungė, yra Pietų Sudanas, kuris 2011 m. buvo pripažintas nepriklausoma valstybe.

17. Kada yra Tarptautinė moters diena?

Tarptautinė moters diena iš pradžių neturėjo nustatytos datos, nors paprastai ji buvo švenčiama vasario pabaigoje arba kovo pradžioje. 1914 m. Tarptautinė moters diena pirmą kartą buvo minima Vokietijoje kovo 8 d.

18. Kas yra dabartinis JT generalinis sekretorius?

António Guterres. Generalinis sekretorius renkamas penkerių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta antrai kadencijai. Bet ne trečią kartą.

19. Kaip vadinama garsiausia Martino Liuterio Kingo jaunesniojo kalba?

Kalbą „Aš turiu svajonę“ MLK pasakė 1963 m. rugpjūčio 28 d., dalyvaujant daugiau nei 250 000 žmonių, iš kurių penktadalis baltaodžių, netoli Linkolno memorialo Vašingtone, kad kovotų už „darbo vietas ir laisvę“.

20. Kas buvo Jungtinių Tautų pirmtakas?

Tautų Sąjunga.

- IŠŠŪKIAI

- Sušokite ančiukų šokį
- Padaryti 10 atsispaudimų
- Parodyti mėgstamiausia tempimo pratimą.
- Šokinėkite ant 1 kojos ir sukitės apie savo ašį tuo pačiu metu.
- Greitakalbė.
- Sudainuokite juokingą dainą.
- Pasakykite „bananas“ atbulai.
- Pakartokite mano padarytą judesį.

- ŠANSAI

- Galite likti ten, kur esate, tik jei visi žengs žingsnį į priekį
- Praleiskite kitą ėjimą.
- Susikeiskite vietomis su žmogumi stovinčiu arčiausiai Jūsų.
- Grįžtate į pradžios laukelį.
- Tai Jūsų laiminga diena, liekate tame pačiame langelyje.
- Atsiprašome, šis šansas negalioja.

Pastaba: Tai pavyzdiniai klausimai, iššūkiai ir šansai, juos galima pritaikyti pagal poreikius. Be to, šio užsiėmimo kaip stalo žaidimo lentos versija taip pat yra ENGSO Youth svetainėje!

2 žaidimas: "Sąžiningas metimas"

TIKSLAS

Atskleisti skirtingų socialinių grupių galimybių skirtumus visuomenėje

TRUKMĖ

30 minučių

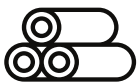
DALYVIŲ SKAIČIUS

4 komandos, kurias sudaro nuo 3 iki 8 dalyvių

PASIRUOŠIMAS

- Linijomis sužymėti žaidimo aikštelę
- Aikštelės viduryje padėti krepšį
- Išdalinti kamuolius
- Suformuoti 4 komandas ir paskirti 1 teisėją

MEDŽIAGOS

Kamuoliai (kurie neatšoka), krepšys ir šiek tiek juostos.

INSTRUKCIJOS

- 4 komandos išsirikiuoja už žaidimo aikštelės linijų, vienodu atstumu nuo krepšio.
 - Pirmas raundas: kiekviena komanda gauna vienodą kiekį kamuoliukų, nuo 2 iki 4, priklausomai nuo komandos dydžio.
 - Komandos tuo pačiu metu kamuoliukus meta į krepšį. Komandos gauna po tašką už kiekvieną pataikytą kamuoliuką.
 - Komandos išsirenka po vieną žaidėją, kuris gali įeiti į žaidimo aikštelę, paimti pramestus kamuoliukus (jei tokių yra) ir grąžinti juos savo komandai, kad jos galėtų pelnyti daugiau taškų.
 - Kai nebelieka pramestų kamuoliukų, teisėjas gali išimti kamuoliukus iš krepšio ir išdalinti juos komandoms savo nuožiūra.
 - Visos 4 komandos suskirstomos į dvi komandas, privilegijuotųjų ir diskriminuojamųjų:
 - Privilegijuotųjų komanda kitam raundui iš teisėjo gauna daugiau kamuoliukų.
 - Diskriminuojamųjų komanda gauna mažiau kamuoliukų ir išrinktas komandos narys surinkti pramestiems kamuoliukams negali įžengti į aikštelę. Jis gali surinkti tik tuos kamuoliukus, kurie atsitiktinai įrieda į jų zoną.
- *** Komandos skirtinguose raunduose vis keičiasi kurios bus privilegijuotosios ir kurios diskriminuojamosios.

KLAUSIMAI:

Po žaidimo svarbu padaryti aptarimą. Galimi refleksijos klausimai:

IVADINIAI KLAUSIMAI:

- Kas nutiko žaidimo metu?
- Ar pastebėjote, kad buvo skirtingos taisyklės?
- Ar galite papasakoti kurios taisyklės jums buvo taikomos?
- Paprašykite žmonių iš kiekvienos komandos pasidalinti kurios taisyklės jiems buvo taikomos.
- Ar vystėte kokias nors strategijas savo komandoje arba su kitomis komandomis?

ASMENINIAI ATSILIEPIMAI

Pastebėjote, kad priklausomai nuo komandų galiojo skirtingos taisyklės. Dėl šių nevienodų požiūrių buvo sukurtos palankios ir nepalankios sąlygos.

- Ar pastebėjote, kad žaidimo metu buvote pranašesnė / nepalankioje padėtyje?
- Kaip jautėtės būdamas pranašesnis / nepalankioje padėtyje?
- Kaip jautėtės rungtynių metu lygindamas save su kitomis komandomis? (solidarumas, empatija, nusivylimas, pasididžiavimas?)

- Ar pranašumas / nepalanki padėtis turėjo įtakos jūsų žaidimui žaidimo metu?
- Ar pranašumas / nepalanki padėtis turėjo įtakos jūsų įsitraukimui į žaidimą?
- Kaip jautėtės prieš/per/po žaidimo?

REFLEKCIJA APIE ŽMOGAUS TEISES

- Ar šis žaidimas atspindi realų gyvenimą?
- Ar turite nevienodo / nesąžiningo elgesio pavyzdžių kituose kontekstuose?
- Kokias žinutes siunčia šis žaidimas?
- Jautėte, kad jūsų taisyklės yra kitokios ir jūsų teisės buvo pažeistos. Iš tikrųjų tai reiškia tokias sąvokas kaip lygybė ir pagrindinės žmogaus teisės, tokios kaip teisė į vienodą elgesį. Ar galite įvardinti kitas pagrindines žmogaus teises?

ŽAIDIMO ĮGYVENDINIMAS ATEITYJE

- Ar įgyvendintumėte šį žaidimą savo aplinkoje, kad aptartumėte žmogaus teises?
- Šis žaidimas gali būti įgyvendintas įvairiais būdais su daugybe variantų. Ar turite žaidimo variantų idėjų?
- Ar turite idėjų, kaip šį žaidimą galima pritaikyti kitoms auditorijoms?

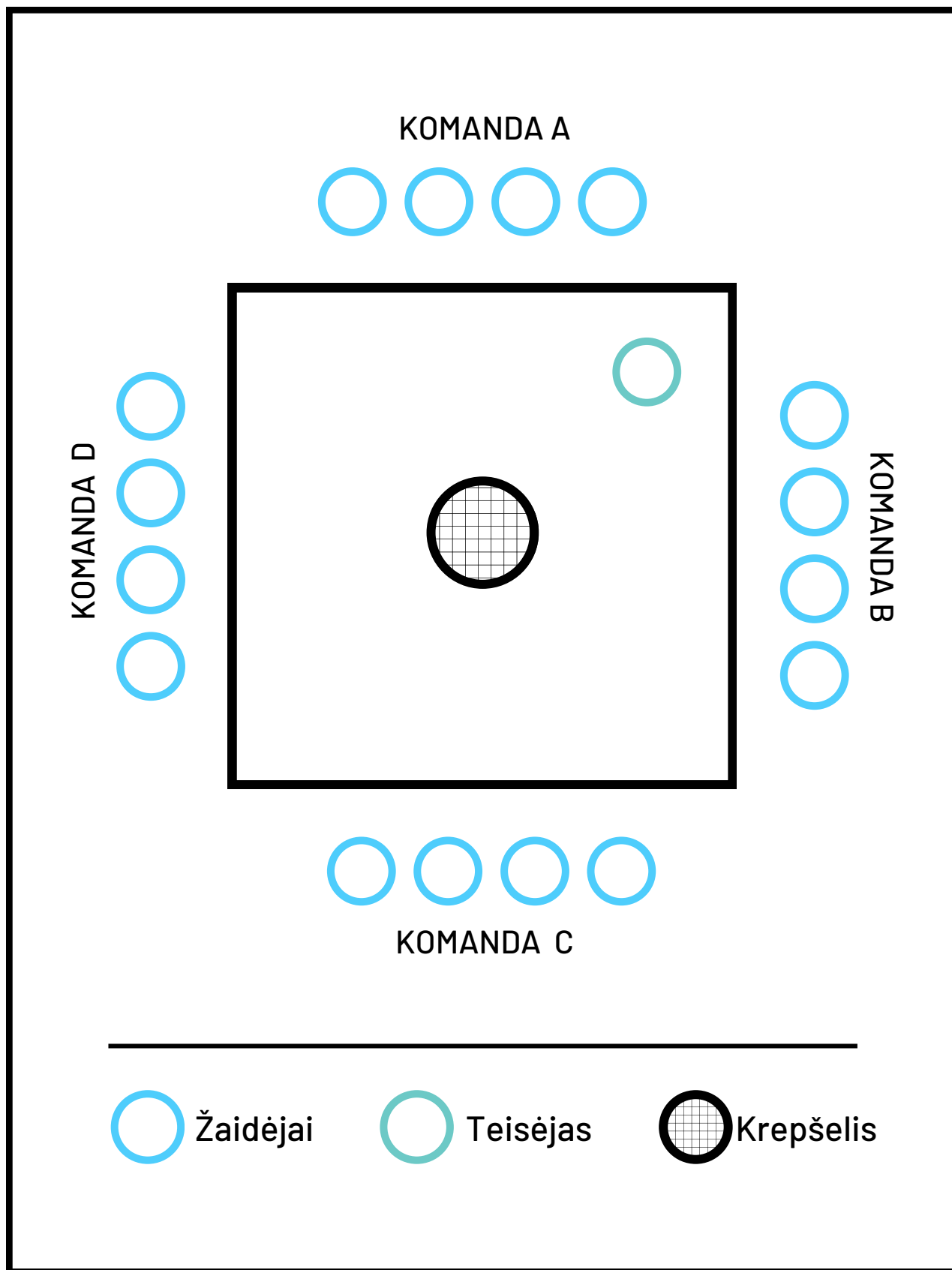

VARIACIJOS

- Mažesnei grupei:
Sudaryti tik 2 komandas.
- Jaunesniam amžiui:
Sužymėti mažesnių matmenų žaidimo aikštelę.

- Dėl regėjimo sutrikimų:
1 ar 2 komandos nariams gali būti užrištos akys, jie dalyvautų žaidime pagal komandos narių nurodymus.

*** Šis žaidimas galimas žaisti žmonėms su fizine negalia, intelektualiais sutrikimais ir / ar turint Autizmo sutrikimą.

žaidimas 3: "Kita medalio pusė"

TIKSLAI

1. Išnagrinėti žmogaus teisių ir sporto temas iš skirtingų perspektyvų ir padėti dalyviams ugdyti kritinį mąstymą;
2. Dalyviams suteikti saugią aplinką, kurioje galėtų išsakyti savo nuomonę.

TRUKMĖ

- 1 turas: 12 minučių
- 2 minutės balsavimui ir dalyvių suporavimui
 - 5 minutės temos diskusijoms
 - 5 minutės užbaigti ir apmąstyti procesą
- ***Žaidimas gali būti žaidžiamas daug turų.

DALYVIŲ SKAIČIUS

Gali būti nuo 10 iki 15 dalyvių.

PASIRUOŠIMAS

Internetinė apklausa su prieštarinomis nuomonėmis ir klausimais; ši arba kitos panašios svetainės gali būti naudojamos internetinei apklausai.

Parengti teiginiai. Keletas galimų teiginių, kuriuos reikia apsvarstyti:

- Sportas yra privilegija, o ne žmogaus teisė
- Sportas gali būti žmogaus teisių propagavimo priemonė
- Dauguma sporto šakų yra prieinama jaunimui
- Transseksualėms moterims turėtų būti leista varžytis moterų sporto šakose
- Sportininkai turi pasisakyti už žmogaus teises, kai jos pažeidžiamos

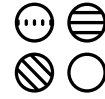
INSTRUKCIJOS

1. Sukurti internetinę apklausą su klausimais (taip, ne, nežinau).
2. Atsižvelgiant į atsakymus, koordinatoriai sugrupuoja dalyvius savo nuožiūra (poros gali turėti vienodas arba priešingas nuomones).
3. Dalyviai turės 5 minutes diskutuoti jiems skirta tema.
4. Dalyviai galės išreikšti savo nuomonę: Jie gali paaiškinti savo poziciją ir/ar išreikšti savo partnerio nuomonę naudojant asmenvardį „Aš“, abiem atvejais reikia gerbti anonimiškumo principą žaidime / Žaidėjai gali aptarti kaip sekėsi diskusijų procesas ir kaip tai išsivystė / arba jie gali pasidalinti kitomis mintimis/jausmais po šių diskusijų esant grupėse.

PASTABOS, Į KURIAS REIKIA ATSIŽVELGTI:

- Koordinatoriai nuo pat pradžių turėtų sukurti saugią erdvę, užtikrindami dalyvius, kad jų atsakymai išliks anonimiški, ir tai priklauso nuo jų, jei jie nori savo nuomone pasidalinti garsiai.
- Jei atsakymas turi daugumą, koordinatorius gali paprašyti kai kurių dalyvių atstovauti kitai medaliai pusei (skatinti juos mąstyti iš kitos perspektyvos).
- Galima, kad dalyviai pasiūlytų kai kurias diskusijų temas/teiginius, kad jie labiau jaustųsi įtraukti į veiklą.
- Norint skatinti konstruktyvius pokalbius, rekomenduojama pradėti pabrėžti skirtumus tarp debatų, diskusijų ir dialogo ir aiškiai pasakyti, kad žaidimo tikslas yra ne įtikinti kitus, laimėti argumentą ar įrodyti, kad kita pusė neteisinga; veikiau ugdyti abipusį supratimą ir stengtis suprasti kitų požiūrį.

VARIACIJOS

- Riboto pajėgumo atvejais:

- Jei neturite interneto ryšio, dalyviai gali žaisti žaidimą užsimerkę ir pakeldami rankas išsakyti savo nuomonę arba užrašydami ją ant kortelių. Tuomet koordinatoriai surinks korteles ir sudarys dalyvių poras vietoje.

- Pagal amžių:

- Lengvesni klausimai;
- Pailginti kiekvienos žaidimo dalies trukmę, jei dalyviams reikia daugiau laiko.

- Jei turimi regėjimo sutrikimai:

- Balsavimo metu 1 arba 2 dalyviams iš kiekvienos komandos gali būti užrištos akys ir jie gali būti vedami savo porininko. Tada diskusija tęsiasi, kaip aprašyta aukščiau.

***Ši veikla skirta žmonėms su fizine negalia ir intelekto/autizmo spektro sutrikimu

Įkvėpimo šaltiniai:
Tarptautinė Amnestija
EDUPACT

MEDŽIAGOS

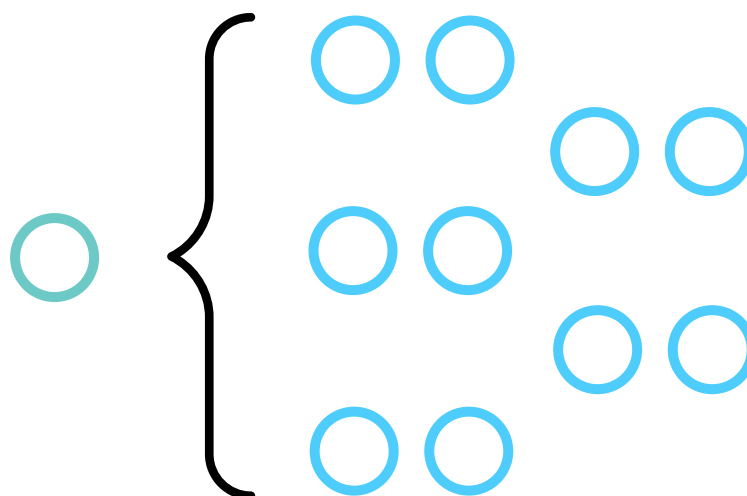
Internetas, mobilus telefonas.

Variantai (jei nėra interneto prieigos): popierius/tušinukai

1 DALIS: KLAUSIMAS IR APKLAUSA

TAIP	☐	☐	☐	☐	
NE	☐	☐	☐	☐	☐
NEĮSITIKRINTI	☐	☐	☐		

2 DALIS: SUTAIKOMOS POROS

Žaidėjai

Pagalbininkas

4 žaidimas: "(ne)išlyginti žaidimo sąlygas"

TIKSLAI

Prie:

- Atliepti į neligybę ir neteisybę bei žmogaus teisių pažeidimus.
- Skatinti diskusiją apie sąžiningą žaidimą sporte.
- Naudoti sportą, kaip priemonę trūkumams parodyti / iliustruoti
- Didinti informuotumą apie individualios ir kolektyvinės agentūros vaidmenį žmogaus teisių klausimais.

TRUKMĖ

1-as žaidimo etapas:

- 15-20 minučių pirmajam etapui.
- Aprašymui/aptarimui 10-15 minučių.

2-as žaidimo etapas:

- 10-15 minučių.
- Baigiamiesiems apmąstymams 5-10 minučių.
- Maksimaliai 60 minučių.

ŽAIDĖJŲ SKAIČIUS

8-16 žmonių suskirstytų į dvi komandas, priklausomai nuo patalpos ir erdvės.

Pageidautina mišrios lyties grupės.

7+ metų (gali prireikti pritaikyti taisykles pagal amžiaus grupes)

PASIRUOŠIMAS

Atspausdinkite (užtikrinant tvarų naudojimą) arba paruoškite veiksmų korteles patys.

Įsitikinkite, kad turite visas medžiagas šalia savęs. Priklausomai nuo dalyvių galimybių, nuspręskite dėl veiksmo kortelių variantų, žaidimo, laiko ir sudėtingumo.

Kažkas turi sekti laiką.

**Įsitikinkite, kad galite vadovauti dalyvių diskusijoms apie socialinę nelygybę, žmogaus teises ir kt.

INSTRUKCIJOS

TUžsiėmimo tikslas – sportinio žaidimo metu palaipsniui diegti taisykles/veiksnius, siekiant sukurti nepalankią padėtį tarp dviejų konkuruojančių komandų, siekiant paskatinti apmąstymus apie jų pačių elgesį, susijusį su nelygybe, ir paskatinti platesnę diskusiją apie žmogaus teises.

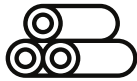
- Pasveikinkite dalyvius, paaiškinkite, kad jie žais jiems patinkantį žaidimą su kamuoliu (jei įmanoma).
- Padalinkite dalyvius į dvi lygias komandas (jei įmanoma, komandoje, kad būtų skirtingų lyčių) ir paskirstykite prijuostas/skareles.
- Paaiškinkite, kad žaidimo metu, nuskambėjus švilpukui, jiems bus išduodamos kortelės, kad jie žaisdami prisitaikytų.
- Leiskite keletą minučių pažaisti pagal „įprastas žaidimo taisykles“, tada duokite veiksmo korteles vienai komandai, leiskite jiems žaisti keletą minučių, kad suprastų esmę, ir tada pristatykite naują veiksmų kortelę (pakeičiančią ankstesnę).
- Paruoškite ir pritaikykite galimas veiksmų korteles (priklausomai nuo grupės galimybių ir amžiaus).
- Sustabdykite žaidimą ir suburkite žaidėjus.
- Klauskite klausimus, kuriuos galėtų aptarti (jei reikia, padėkite jiems parodydami, kuria kryptimi kalbėti):
 - Ką pastebėjote?
 - Kaip tai privertė jus/tave pasijausti?
 - Ar pastebėjote, kad kuris nors žaidėjas yra nelygiavertėje padėtyje?
 - Kaip jūs jautėtės žaisdami su šiomis taisyklėmis?
 - V1: paklauskite kaip jautėsi teisėjas?
- Paklauskite žaidėjų, kad jie teiktų pasiūlymus, kaip žaidimas galėtų būti lygiavertis ir teisingas:

- Ką darytumėte, kad šis žaidimas būtų teisingesnis? (Jie gali įvardinti elgesio ar sisteminį pritaikymą)
- Pagalvokite apie atsargines priemones, jei žaidėjai patys nieko nesugalvotų (pvz.: neskaičiuojami jokie tos pačios lyties įvarčiai iš eilės)
- Pradėkite žaidimą dar kartą, su paskutinėmis priimtomis taisyklėmis, kurios padėtų dalyviams subalansuoti žaidimą ir padarytų jį lygiavertiškesnį.

- Galutinė išvada:
 - Užmegzkite ryšį tarp žaidimo ir žmogaus teisių, šiek tiek paaiškinkite teorinę pusę. Galite naudoti spausdintą medžiagą arba trumpus teiginius apie ŽT, norėdami iliustruoti praktiką ir susieti jų žaidimo patirtį su faktine ŽT edukacine medžiaga. Ar jie gali rasti daugiau paralelių su savo tikrosiomis gyvenimo situacijomis, kai jie jautėsi? Taip pat galite pateikti pavyzdžių apie politiką ir kaip galima pasiekti pokyčių.
 - Diskusija apie pozityvią diskriminaciją.
 - Galimi gairių apmąstymai apie sportą ir apskritai pergalę sporte:
 - Rezultatai nebūtinai atspindi teisingumą žaidime.
 - Jei komandos nėra subalansuotos, žaidimas nebus įdomus nei vienai iš žaidžiančių komandų.
 - Egzistuoja nelygybė, bet jūs dažnai turite galią pakeisti savo elgesį arba žaidimo taisykles, kad sukurtumėte lygiavertiškesnę aplinką.

Kita versija: įtraukite teisėją ir pritaikykite jam vaidmenį bei veiksmų korteles

Taip pat galite pridėti teisėją: Patinka nepastebėti tos komandos klaidų ar įvarčių. Tada taip pat galime paprašyti dalyvio įvertinti, kaip jis jaučiasi. Papildomas veiksnys paklausti, kaip jie jautėsi turėdami galią.

PRIEMONĖS

Kamuolys, priklausantis nuo pasirinkto žaidimo su kamuoliu (arba daiktas, kurį reikia perduoti) ir laukas, kuriame būtų galima žaisti. Veiksma kortelės.

Kažkas, kad atskirtų komandas (prijuostės/skarelės). Galimos veiksmų kortelės (priklauso nuo grupės amžiaus ir galimybių):

Taikoma visai komandai:

- Berniukai gali perduoti kamuolį tik berniukams.
- Negalite kalbėti
- Negalite atlikti daugiau nei dviejų žingsnių
- Berniukai negali kirsti vidurio aikštės linijos
- Merginos vienu metu negali judėti daugiau nei 3 žingsnius
- Merginų surinkti taškai skaičiuojami dvigubai (nepamirškite apie tai informuoti teisėją/taškų skaičiuotoją)
- Galite šokinėti tik ant vienos kojos / galite naudoti tik vieną ranką

Taikoma asmenims atskirai:

- Tu negali judėti iš viso
- Tu pradedi žaisti už kitą komandą
- Tavo taškai verti 5 taškų

1 variacija: Teisėjo švilpukas:

Teisėjo veiksmų kortelės:

- Galite skirti taškus atsitiktine tvarka, pagal savo pageidavimus.
- Pradedant žaidimą suteikiate 5 taškų pranašumą vienai iš komandų.

VARIACIJOS

The activity should be adapted according to the age, pitch, physical conditions and number of participants.

Užsiėmimas turi būti pritaikytas pagal amžių, aikštelę, fizines galimybes ir dalyvių skaičių.

- Pagal amžių:

- Nupieškite mažesnę aikštelę.

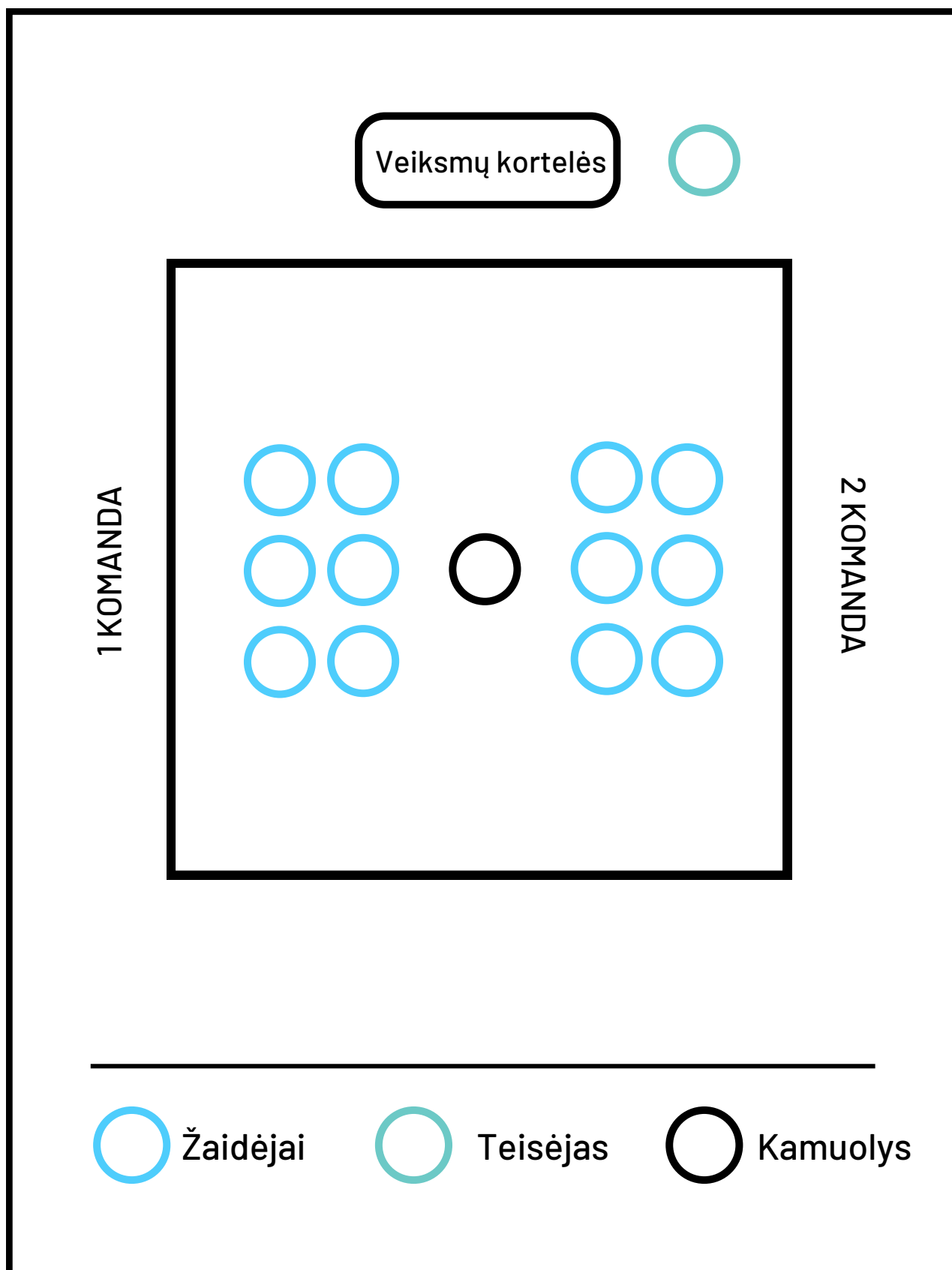
- Dėl regėjimo sutrikimų:

- 1 arba 2 dalyviams, iš kiekvienos komandos, gali būti užrišamos akys ir jiems vadovauja komandos draugai.

- Žaidėjams su patirtimi:

- Galite padidinti žaidimo sudėtingumą įtraukdami į žaidimą papildomą kortelių skaičių.

Galite pritaikyti kitą variantą, duodami veiksmų korteles visai 1 komandai arba asmenims (žr. skiltį Medžiagos).

Žmogaus teisių edukacija per Sporto seminarus

Per Europos sporto platformą 2022 Arnheme (Nyderlanduose) – renginį, kuris suburia sporto organizacijas ir profesionalus, kurių misija yra stiprinti masinį sporto judėjimą Europoje, ENGSO Youth surengė žmogaus teisių švietimo per sportą seminarą.

Užsiėmimas truko 90 minučių, kuriuo buvo siekiama išbandyti neformaliojo švietimo seminarą, kurio metodika pateikta žemiau ir gali būti koreguojama bei įgyvendinama vietos bendruomenėse.

- ŽMOGAUS TEISIŲ IR SPORTO NEFORMALIOJO ŠVIETIMO SEMINARAS

15 minučių	<u>1. Pagrindinis pranešimas</u> Žmogaus teisių ugdymas per sportą ir greita vykdomos iniciatyvos apžvalga
15 minučių	<u>2. Liudijimai</u> Įkvepiančios šioje srityje dirbančių žmonių istorijos / asmeninės istorijos
20 minučių	<u>3. Žaidimas – kita medalio pusė</u> Parengti teiginiai, kurie buvo skaitomi garsiai ir dalyviai turėjo pasirinkti tarp dviejų kraštutinių nuomonių bei atsistoti tam tikroje konferencijų salės pusėje pagal, kuri atspindi jų nuomonę (viena pusė: sutinku/ kita pusė: nesutinku). Dalyviai kviečiami pasidalyti, kodėl jie stovi ten, kur yra. Išsakyti skirtingas nuomones, dalyvių klausama, ar jie norėtų pakeisti savo poziciją.

30 minučių

4. Viena žmogaus teisių išreikšta per sportinį žaidimą. Pavyzdys: Sąžiningas metimas (2 žaidimas)

Siekiant geresnio įsitraukimo, užduotis būtų galima suskirstyti trimis žmonėms, kurie vadovautų veiklai: vadovas, skirstantis grupes ir paaiškinantis žaidimą, teisėjas, paskirstantis kamuoliukus ir nustatantis kiekvieno raundo taisykles, bei asmuo, vadovaujantis paskutiniam apmąstymui. Šis metodas, kai tam tikriems žmonėms skiriamos konkrečios ir aiškos užduotys, pasirodė esąs labai efektyvus grupės moderavime. Likę dalyviai kviečiami dalyvauti žaidime žaidžiant, žiūrint ar palaikant žaidėjus. Apmąstymų sesija yra viena iš svarbiausių dalių (daugiau informacijos rasite prie 2 žaidimo skilties apie „galutinį apmąstymą“).

10 minutes

5. Išvada

Galiausiai, svarbu pripažinti, kad dalyviai ir svečiai bendradarbiavo ir dirbo kartu, kad užtikrintų sesijos sėkmę.

Nuoširdžiai dėkojame visiems Žmogaus Teisių seminarų dalyviams, kurie kūrė minėtus žaidimus, vedė seminarus, įsitraukė į diskusijas ir dirba kaip žmogaus teisių skleidėjai ir žmogaus teisių ugdymo per sportą savo kasdienybėje.

Papildomi žinių taškai

1 PRIEDAS: ŽMOGAUS TEISIŲ ĮTVIRTINIMAS SPORTO SEKTORIUJE: 10 ŽINGSNIŲ REKOMENDACIJOS

Sporto sektoriaus supažindinimas su plačiu žmogaus teisių turiniu ir taikomu kontekstu per:

1. Dalijimasis gerąja organizacijų patirtimi, kurios taiko atsakingo tiekimo kodeksą, turi veikiančią antidiskriminacinę politiką ir vaiko / sportininkų teisių patikrinimą.
2. Sportininkų, pasisakančių už bendras žmogaus teises ir konkrečias asmens teises atitinkamoje sporto šakoje, mobilizavimas
3. Įtraukite žmogaus teisių reikalavimus į visų pagrindinių ir vidutinio dydžio sporto renginių procesą, atvirai reklamuodami juos atitinkamo renginio metu
4. Privalomi žmogaus teisių apsaugos mokymai treneriams, asmeniniams treneriams, tarpininkams, klubų personalui ir kitiems darbuotojams, darbuotojams ir agentams, ypač tiems, kurie dirba su vaikais, nepakankamai atstovaujamais ir pažeidžiamais asmenimis, siekiant įdiegti ir palaikyti veiksmingą sukurtą licencijavimo sistemą, kaip kriminalinės kilmės patikrinimų ir psichologinio bei etinio vertinimo
5. Klubo personalo atrankos ir įdarbinimo gairės ir siūlomos savęs deklaracijos formos žmonėms, pretenduojantiems užimti pareigas susijusias su sportu pagal (4), taip bus sukurta veiksminga licencijavimo sistema
6. Didinti informuotumą apie įtraukiančią sporto aplinką taikant kelių kanalų metodą: didinti nepakankamai atstovaujamų grupių atstovavimą visose organizacinėse funkcijose, bendradarbiauti su žiniasklaida aktualiais klausimais ir pokyčiais, suteikti įvairiems veikėjams (pvz., žaidėjams) galimybę pasisakyti viešojoje platformoje, bendradarbiauti su patikimais rėmėjais, integruoti gerbėjų grupes ir klubus.
7. Finansuoti sporto ir žmogaus teisių srityje veikiančių NVO socialinę, šviečiamąją ir informacinę veiklą bei padėti užmegzti ryšius su švietimo sektoriumi (mokyklomis, universitetais).
8. Pasidalykite supratimu apie įsipareigojimą žmogaus teisių srityje kaip galimybę gauti teisinį paaiškinimą.
9. Patobulinti plataus sektoriaus verslo iniciatyvas sporto ir žmogaus teisių srityje, jų stiprinimas (aljansai, tokie kaip SRA su daugiau ir stipresnių veikėjų).
10. Nutraukti reglamentavimo evoliuciją, taikomą konkrečiai problemai arba tik informacijos atskleidimui: sutelkiant dėmesį į holistinį deramą patikrinimą ir konkrečias problemas, susijusias su plačiu žmogaus teisių spektru, poveikis teisių turėtojams yra didesnis.

2 PRIEDAS: ŽMOGAUS TEISIŲ KONVENCIJŲ IR POLITIKOS KRYPČIŲ ATRANKA LAIKUI BĖGANT

Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, 1948

Traumuojantys Antrojo pasaulinio karo įvykiai parodė, kad žmogaus teisės ne visada gerbiamos. Beveik 17 milijonų žmonių, įskaitant 6 milijonus žydų, sunaikinimas per Holokaustą sukėlė siaubą visam pasauliui. Po karo, vyriausybės visame pasaulyje bendrai stengėsi puoselėti tarptautinę taiką ir užkirsti kelią konfliktams. Dėl to 1945 m. birželį buvo įsteigtos Jungtinės Tautos.

Konvencija dėl genocido nusikaltimo prevencijos ir nubaudimo už jį, 1948

Tai pirmoji JT žmogaus teisių sutartis. 1948 m. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimta Konvencija dėl genocido nusikaltimo prevencijos ir baudimo už jį apibrėžė genocidą kaip nacionalinės, etninės, rasinės ar religinės grupės narių žudymą arba sunkų fizinį ar psichinį sužalojimą, siekiant visiškai arba iš dalies sunaikinti grupę. Konvencija genocidą paverė tarptautiniu nusikaltimu, kuris gali būti persekiojamas bet kurios šalies teisme.

Tarptautinė konvencija dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo, 1966

ICERD yra pagrindinė sutartis, kuria siekiama panaikinti rasinę diskriminaciją visame pasaulyje. JT Generalinė Asamblėja vienbalsiai priėmė ICERD 1965 m. ir jis įsigaliojo 1969 m. sausio 4 d. Beveik 93 procentai Jungtinių Tautų valstybių narių yra ICERD šalys. Ratifikuodamos ICERD, šios valstybės smerkia rasinę diskriminaciją, segregaciją ir apartheidą ir sutinka vykdyti politiką, kuria siekiama panaikinti rasizmą ir skatinti rasinį supratimą. ICERD ištrauka iš pradžių sužadino viltį kovoti su pasauliniu rasizmu. Juodaodžiai ir POC Jungtinėse Valstijose simpatizavo kovai su Pietų Afrikos apartheidu, nes jie ištvėrė savo apartheido versiją.

Konvencija dėl senaties netaikymo karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui, 1968

Konvencija dėl senaties netaikymo karo nusikaltimams ir nusikaltimams žmoniškumui. <...> Konvencija numato, kad nė viena pasirašiusi valstybė negali taikyti įstatymų nustatančių senaties terminus: Karo nusikaltimams, kaip jie apibrėžti 1945 m. rugpjūčio 8 d. Niurnbergo tarptautinio karinio tribunolo chartijoje.

Konvencija dėl visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo, 1979

Konvencija dažnai apibūdinama, kaip tarptautinis moterų teisių įstatymas. Ją sudaro preambulė ir 30 straipsnių, apibrėžiama, kas yra moterų diskriminacija, ir nustatoma nacionalinių veiksmų tokiai diskriminacijai panaikinti darbotvarkė.

Konvencija apibrėžia moterų diskriminaciją kaip „... bet kokį skirtumą, išskyrimą ar apribojimą, daromą dėl lyties, kurio poveikis arba tikslas yra pabloginti arba panaikinti moterų pripažinimą, mėgavimąsi ar veikla, neatsižvelgiant į jų šeimines padėtį, vyrų ir moterų lygybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių politinėje, ekonominėje, socialinėje, kultūrinėje, pilietinėje ar bet kurios kitos srities pagrindu.

Vaiko teisių konvencija, 1989

1989 m. pasaulio lyderiai prisiėmė istorinį įsipareigojimą pasaulio vaikams, priimdami Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją – tarptautinį susitarimą dėl vaikystės. Tai tapo plačiausiai ratifikuota žmogaus teisių sutartimi istorijoje ir padėjo pakeisti vaikų gyvenimus visame pasaulyje. Konvencija į vieną dokumentą sujungia visas vaikų žmogaus teises – pilietines, politines, ekonomines, socialines ir kultūrines teises.

Darbuotojų migrantų ir jų šeimų narių teisių konvencija, 1990

Pagrindinis Konvencijos tikslas – skatinti pagarbą migrantų žmogaus teisėms. Migrantai yra ne tik darbuotojai, bet ir žmonės. Konvencija nesukuria naujų migrantų teisių, bet siekia užtikrinti vienodą požiūrį ir vienodas darbo sąlygas, įskaitant laikino darbo atveju, migrantams ir piliečiams. Konvencija yra naujovė, nes remiasi pagrindine nuostata, kad visi migrantai turėtų turėti galimybę gauti minimalų apsaugos lygį.

Tuo tarpu Konvencija siūlo imtis veiksmų siekiant panaikinti nelegalius judėjimus, ypač kovojant su klaidinančia informacija, skatinančia žmones neteisėtai migruoti, ir taikant sankcijas prekeiviams žmonėmis ir nelegalių migrantų darbdaviams.

Neįgaliųjų teisių konvencija, 2006

Neįgaliųjų teisių konvencija yra pirmasis privalomas tarptautinis žmogaus teisių dokumentas, kuriame aiškiai kalbama apie negalią. Jame pripažįstama žmonių su negalia teisė turėti veiksnumą „lygiai su kitais visais gyvenimo aspektais“.

Ji remia teisėmis pagrįstą požiūrį ir šalina kliūtis, siekdama užtikrinti, kad neįgalieji galėtų gauti tinkamą darbą ir vienodą atlyginimą. Be to, ji imasi veiksmų kovodama su bet kokiais neigiamais ar diskriminaciniais stereotipais ar išankstiniu nusistatymu neįgaliųjų atžvilgiu viešumoje ir žiniasklaidoje, taip pat užtikrindama neįgaliųjų lygias teises į teisingumą, teikdama tinkamas teisinės konsultacijas ir paramą.

Pagrindiniai verslo ir žmogaus teisių principai, 2011

Pagrindinių verslo ir žmogaus teisių principų gairių rinkinys yra skirtas valstybėms ir įmonėms, siekiant užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams verslo operacijose, juos spręsti ir ištaisyti.

Juos pasiūlė JT specialusis įgaliotinis verslo ir žmogaus teisių klausimais Johnas Ruggie, o 2011 m. birželio mėn. patvirtino JT Žmogaus teisių taryba. Ta pačia rezoliucija JT Žmogaus teisių taryba įsteigė JT verslo ir žmogaus teisių darbo grupę.

Pagrindinių verslo ir žmogaus teisių principų gairių rinkinys apima tris ramsčius, nusakančius, kaip valstybės ir įmonės turėtų įgyvendinti sistemą: Valstybės pareiga ginti žmogaus teises, Įmonės atsakomybė gerbti žmogaus teises. Galimybė gauti teisių gynimo priemonių su verslu susijusio piktnaudžiavimo aukoms.

Pastaba: kiekviena iš šių priemonių įsteigė ekspertų komitetą, kuris stebės, kaip valstybės, jos šalys, įgyvendina sutarties nuostatas.

Šią publikaciją parengė ENGSO Youth, padedama Europos Tarybos Europos jaunimo fondo. Ji nebūtinai atspindi oficialią Europos Tarybos poziciją. Council of Europe.

@engsoyouth

Co-funded by
the European Union

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Tačiau išsakytos nuomonės ir požiūriai yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios agentūros (EACEA) poziciją. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA už juos neatsako.